

Лист ангела-хранителя

Марк Твен

ЛИСТ АНГЕЛА-ХРАНИТЕЛЯ

Ендрю Ленгдону, 47

торговцеві вугіллям,

Буффало, Нью-Йорк

Канцелярія ангела-хранителя,

підвідділ прохань, 20 січня

Маю честь повідомити Вас, що Ваш останній акт самопожертви і благодіяння занесено на окрему сторінку книги, яка називається "Золоті діяння людські". Відзнака ця, дозволю собі зауважити, є не тільки надзвичайною. Досі таких випадків майже не траплялось.

Щодо Ваших молитов за тиждень, який закінчився 19 січня сього року, то маю честь повідомити Вас про таке:

1. Про дальше похолодання, наслідком якого було б підвищення цін на тонну вугілля на 15 центів. Задоволено.

2. Про збільшення безробіття, яке дозволило б знизити заробітну плату на 10%. Задоволено.

3. Про раптове падіння цін на м'яке вугілля, яке продають конкуренти. Задоволено.

4. Про покарання чоловіка (або його родини), який відкрив у Рочестері склад роздрібного продажу вугілля, що конкурує з Вашим. Задоволено в таких розмірах: дифтерит – два випадки (один із смертельним кінцем), скарлатина – один випадок (глухота, недоумкуватість).

Примітка. Цей чоловік – службовець Нью-Йоркської вугільної компанії; вірніше було б клопотатися про покарання тих, у кого він працює.

5. Про те, щоб забиралася під три чорти значна кількість відвідувачів, які набридають своїми проханнями надати їм роботу або якусь допомогу. Затримано для дальшого розгляду. Ця молитва суперечить іншій від того самого числа. Про неї буде сказано нижче.

6. Про те, щоб заподіяти насильницьку смерть сусідові, який кинув каменем у Вашого кота, коли той нявчав у нього під вікнами. Затримано для дальшого розгляду. Суперечить іншій молитві від того самого числа. Про неї буде сказано нижче.

7. "Щоб вони повиздыхали, ці місіонери". Затримано на тій же підставі.

8. Про збільшення прибутків, що досягли в грудні минулого року 22 230 доларів, до 45 000 доларів у січні цього року, що було б "межею Ваших бажань". Задоволено з застереженням щодо вищезгаданого зауваження.

9. Про циклон, який зруйнував би шахтні будівлі і залив би водою шахти Північно-Пенсільванської вугільної компанії.

Примітка. Циклонів з огляду на зимовий сезон в наявності немає. В даній ситуації

це стихійне лихо можна було б замінити в разі Вашого прохання вибухом рудникового газу.

Необхідно сказати про вищенаведений список, що це молитви особливої ваги. Решту 298 прохань щодо різних осіб, які можна вмістити в таблиці А під рубрикою "Милості божі", виголошених протягом тижня, що закінчився 19 січня, задоволено цілком за одним винятком: в 3 з 32 випадків негайну смерть замінено невилгойними хворобами.

Цим переліком вичерпується список Ваших молитов, які належать, згідно прийнятої в нас класифікації, до тайних молінь серця. Із зрозумілих мотивів молитви цього роду розглядаються нами в першу чергу. Решта Ваших молитов за період, що минув, належить до категорії гласних молінь. До цієї категорії входять молитви, виголошувані на молитовних зборах, в недільній школі, під час сімейних богослужінь і таке інше. Вагомість цих молитов залежить від самого християнина, який їх виголошує. За прийнятою в нашій установі класифікацією всі християни поділяються на дві великі категорії, а саме: 1) християни щирі; 2) християни нещирі. Обидві ці категорії в свою чергу суворо поділяються й класифікуються відповідно до розмірів, підкласів і різновидів. Нарешті, остаточна оцінка визначається в каратах: мінімальна – 1 карат, максимальна 1000 каратів.

Відповідно до балансового звіту за квартал, що закінчився 31 грудня 1847 року, Ви мали такі показники:

Категорія... Християнин щирий.

Розмір... Одна четверта максимально можливого.

Підклас... Людина духовна.

Різновид... Обрані, серія А, розділ 16.

Вартість... 322 карати рівно.

Відповідно до балансового звіту за квартал, який щойно минув, тобто на сорок років пізніше, Ви маєте такі показники:

Категорія... Християнин нещирий.

Розмір... Шість сотих максимального.

Підклас... Людина тваринна.

Різновид... Обрані, серія №, розділ 1547.

Вартість... 3 карати рівно.

Маю честь звернути Вашу увагу на те, що ви, здається, вироджуєтесь.

Повертаючись до звіту про виконання Ваших гласних молінь, необхідно зробити застереження, що, з метою підбадьорити християн Вашого і подібних гатунків, ми зробили правилом нашого управління задовольняти багато таких молінь, які ніколи не задовольнятимуться для християн іншого гатунку – частково тому, що вони з ними не звернуться.

Молитва про те, щоб Всевишній у своїй благості послав тепло бідному і нагому. Відмовлено. Виголошено в церкві. Перебуває в суперечності з тайним молінням серця №1. Згідно з існуючою практикою нашого відомства, тайні моління серця, за інших

однакових умов, мають перевагу перед гласними моліннями.

Молитва про кращі умови життя для "виснаженого сина праці, чиї невтомні зусилля, що висотують з нього жили, забезпечують комфорт і радощі життя більш щасливим смертним і накладають на них обов'язок піклуватися про те, щоб захистити свого меншого брата від виникнення почуття неситості і скнарості". Відмовлено. Виголошено на молитовних зборах. Суперечить тайному молінню серця №2.

Молитва про те, "щоб благословення боже не залишало як тих, хто чинить всупереч нашим інтересам і заподіює нам шкоди, так і їхні сім'ї". Відмовлено. Виголошено на молитовних зборах. Суперечить тайному молінню серця №3 і №4.

Молитва "Не дай, господи, загинути чий-небудь душі з слова або вчинку нашого". Виголошено тоді, коли Ви молилися в колі сім'ї. Одержано за п'ятнадцять хвилин до тайного моління серця №5, якому вона серйозно суперечить. Пропонується віддати перевагу одній з двох молитов і довести до нашого відома.

Молитва "Помилуй, господи, всіх тих, хто скривдив нас або кого-небудь з чад і домочадців наших". Виголошено в сімейному колі. Очевидно, ця молитва не може обходити людину, яка кинула каменем у Вашого кота. Одержано за кілька хвилин до тайного моління серця №6. Радимо віддати перевагу одній з двох молитов.

"Зроби так, щоб благородна справа місіонерів, ця найдорогоцінніша праця, що будь-коли була вкладена в руки людини, могла поширюватись і процвітати в усіх поганських землях, які докоряють нашому сумлінню своєю духовною темрявою". Несподівана молитва, виголошена на зборах Американського бюро.⁴⁸ Одержано мало не на півдоби раніше, ніж тайне моління серця №7. Наша установа не має справи з місіонерами і ніякою мірою не зв'язана з Американським бюро. Ми могли б радо задовольнити одну з цих молитв, але обидві не можемо. Радимо, з свого боку, зняти ту, яку було виголошено в Американському бюро.

Канцелярія вдвадцять звертає Вашу увагу на те, що тайне моління серця №8 звучить як недоречний жарт.

З 464 дрібних прохань, що потрапили у Ваші гласні моління протягом тижня і ще не були нами згадані, задоволено два, решту відхилено. Задоволено: 1) "Щоб ішов дощ" і 2) "Щоб світило сонце". Як би там не було, це божественний промисел, і Вам буде приємно знати, що Ви не стали йому на заваді. З 462 прохань, у здійсненні яких Вам відмовлено, 61 було висловлено в недільній школі. У зв'язку з цим змушений ще раз нагадати, що ми не задовольняємо прохань, виголошених у недільних школах нещирими християнами, які відомі в нас під назвою категорії Джона Венемейкера.⁴⁹ Ми просто реєструємо їх як "слова", і вони записуються на карб віруючого відповідно до їх кількості, спродукованої протягом певної одиниці часу. Щоб виконати норму, необхідно вимовити 3000 слів за чверть хвилини, інакше зусилля не зараховується. 4200 з 5000 можливих – звичайний результат для майстрів. Він дорівнює двом гімнам і букету квітів, поставленому молодими дівчатами в день страти в камері вбивці. Решта 401 прохання є не більш як звичайне коливання повітря. Ми накопичуємо їх і утворюємо з них зустрічні вітри, щоб затримувати кораблі нечестивців, але навіть для

найменшого ефекту вони потрібні в такій великій кількості, що ми нічого не можемо запропонувати Вам за їх використання.

Мені б хотілося додати до цього офіційного повідомлення кілька слів особисто.

Треба сказати, що коли люди Вашого гатунку зважуються на добродісний вчинок, ми оцінюємо його в тисячу разів вище за такий самий вчинок, зроблений праведною людиною. Ми беремо до уваги зусилля, що витрачається при цьому акті. Ваша чудова репутація ґрунтується тут на тому, що здатність до самопожертви розвинена у Вас набагато більше, ніж можна було б сподіватися.

Років десять тому, коли Ваш капітал не перевищував 100 000 доларів і Ви переказали 2 долари готівкою вдові Вашого двоюрідного брата, що помер у страшних злиднях, багато хто тут, у раю, просто не вірив цьому повідомленню, інші ж вважали, що гроші були фальшиві. Коли факт підтвердився, думка про Вас набагато покращала. Рік або два тому, коли у відповідь на друге слізне прохання про допомогу Ви переказали бідоласній жінці 4 долари, вірогідність цього повідомлення вже ніхто не заперечував, і розмови про Ваш добродісний вчинок тривали протягом багатьох днів. Минуло ще два роки, удова знову звернулась до Вас, повідомляючи про смерть меншої дитини, і Ви переказали їй 6 доларів. Це зміцнило Вашу славу. Всі в раю питали одне одного: "Ну як, чули, що зробив Ендрю?" На цей час тут Вас уже називали пестливо: Ендрю.

Наступні роки Ваші добродісні діяннн були постійною темою розмов, і ми з вдячністю, не забуваючи ані на хвилину, пам'ятали про Вас. Увесь райський сонм спостерігав Вас по неділях, коли Ви їхали до церкви в своєму новому екіпажі, а коли Ви простягали руку до тарілки, куди кидають пожертви, крик радості лунав у небесному просторі, досягаючи навіть далеких розжарених мурів пекла: "Ще десять центів від Ендрю!"

Та ось настав апогей Вашої слави. Кілька днів тому удова написала Вам, що їй пропонують місце сільської вчительки в провінції, але в неї немає грошей на дорогу. Щоб доїхати туди з двома дітьми, що залишились живі, їй треба 50 доларів. Ви підрахували чистий прибуток за минулий місяць – 28 230 доларів, додали очікуваний прибуток за місяць – 45 000 доларів, узяли ручку і чекову книжку і виписали їй чек на цілих 15 доларів. О щедра душе, хай буде ім'я Ваше благословенне нині і довіку! Я не знаю в раю нікого, хто б не проливав сліз зворушення. Ми плескали один одного по плечу і цілувалися, співаючи хвалу Вам, і, подібний до гуркоту грому, пролунав глас з сяючого престолу, щоб діяннн Ваше було поставлене понад усі відомі до цих пір приклади самопожертви і було занесено на окрему сторінку книги, бо Вам зважитись на це було важче і болісніше, ніж десяти тисячам мучеників розпрощатися з життям і зійти на палаюче вогнище. Всі без кінця-краю повторювали одне: чого варта готовність благородного духа віддати життя, десять тисяч їх у порівнянні з даром в 15 доларів од найбридкішої і найскнарішої паскуди, яка будь-коли поганила землю своєю присутністю!

І всі мали рацію, говорячи так. Авраам, ридаючи від надміру почуттів, що

сповнювали його, приготувався упокоїти Вас у своєму лоні й навіть вивісив оголошення: "Зайнято й оплачено". А Петро-ключник, ллючи сльози, сказав: "Хай тільки він прибуде до нас, ми влаштуємо факельний похід". І коли стало достеменно відомо, що Вас чекає райське блаженство, небувала досі радість запанувала в раю. В пеклі - теж.

(Печатка)

Ангел-хранитель (підпис)

1887